

REKABET BÜLTENİ

Ocak 2020

**Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet
Savunuculuğu Dairesi**

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Osman Tan ÇATALCALI

Esmâ TEMEL

Beyza ERBAYAT

Tuba YEŞİL

Bilge TANRISEVEN

Betül GÜLSERDİ

Derya ERFİDAN

Dr. Mehmet ÖZKUL

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr

Rekabet Kurumu

2020 - Ankara

GİRİŞ	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR	2
DÜNYADAN HABERLER	10
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI	14
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR	19

2019 yılının son çeyreğinde rekabet hukuku, iktisadı ve politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın “Seçilmiş Gerekçeli Kararlar” başlıklı bölümünde sonuçlanan iki soruşturma kararına ve Rekabet Kurulu’nun çeşitli konular hakkında aldığı üç karara yer verilmiştir.

Rekabet Bülteni’nin “Dünyadan Haberler” başlıklı bölümünde ise Japonya Adil Ticaret Komisyonu, Birleşik Krallık Rekabet Temyiz Mahkemesi, Avrupa Birliği Adalet Divanı ve Birleşik Krallık Rekabet Otoritesi’ne ait haberlere yer verilmiştir.

“Seçilmiş İdari Yargı Kararları” başlıklı bölümünde Ankara İdare Mahkemeleri tarafından Rekabet Kurulu’nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan “Ekonomik Araştırmalar” bölümünde ise Review of Industrial Organization’da yayımlanan “*Birleşmenin Piyasa Fiyatı ve Ürün Kalitesi Üzerine Etkisi: Amerikan ve US Havayolları*” başlıklı makale ile RAND Journal of Economics’te yayımlanan “*Küresel Pişmanlık Programlarının Birleşmeler ve Karlılık Üzerindeki Etkisi*” başlıklı makalelerin özetlerine yer verilmektedir.

Son olarak, her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni’ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkese iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

▪ **Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. A.Ş Hakkında Yürütülen Soruşturma**

Karar Tarihi:
20.06.2019

Karar Sayısı:
19-22/353-159

Türü:
Soruşturma

İlgili karar, Türkiye genelinde doğrudan orijinal ekipman üreticilerine ve bayileri vasıtasıyla perakende alıcılara amortisör satışı yapan Maysan Mando Otomotiv Parçaları San. ve Tic. A.Ş.'nin (MAYSAN MANDO) şikayetçiye mal vermeyi reddetmek ve şikayetçinin rakipleri ile ortak hareket ederek şikayetçiyi pazar dışına itmeye çalışmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettiği iddiası üzerine alınan 18.02.2016 tarih ve 16-05/107-48 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararının yargı hükmü ile iptal edilmesi üzerine dosyanın yeniden değerlendirilmesi kapsamında tesis edilmiştir. Karar dairesinde ayrıca teşebbüs hakkındaki yeniden satış fiyatını belirlediği iddiaları da incelenmiştir.

Karar çerçevesinde "amortisör üretimi ve satışı pazarı", "otomotiv yedek parça satışı pazarı" ve "amortisör dağıtım ve satışı pazarı" ilgili ürün pazarları olarak belirlenmiştir. Dosya konusu amortisör ürünlere yönelik satış faaliyetleri bakımından MAYSAN MANDO'nun bayilerini ülke genelinde yetkilendirmiş olması ışığında ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak tayin edilmiştir.

Dosya konusu iddiaların değerlendirilmesi çerçevesinde kararda öncelikle MAYSAN MANDO'nun bayileriyle imzaladığı Bayilik Sözleşmesi (Sözleşme) 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 5. maddeleri çerçevesinde incelenmiştir. Bu paralelde ilk olarak Sözleşme'ye göre bayilerin MAYSAN MANDO ürünleri ile rekabet eden ürünleri üretmeme ve dağıtmama yükümlülüğü altında ve aynı zamanda yıllık alım kotalarına tabi olmaları nedeniyle bayilerin amortisör pazarında faaliyet göstermesini sınırlayıcı nitelik taşıdığı, dolayısıyla Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu tespit edilmiştir. MAYSAN MANDO ve bayileri arasındaki ilişkinin dikey nitelik taşıması ve motorlu taşıtların yedek parçalarının alımı, satımı veya yeniden satımını ilgilendirmesi nedeniyle ilgili Sözleşmeler 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2017/3 sayılı Tebliğ) dairesinde ele alınmıştır.

Yapılan değerlendirmeler neticesinde MAYSAN MANDO'nun belirsiz süreli olduğu anlaşılan Bayilik Sözleşmesi'nin 2017/3 sayılı Tebliğ'den yararlanmasını sağlayacak genel koşullardan feshi ihbar sürelerini

karşılammaması ve rekabet etmeme hükümlerinin beş yılı aşması nedeniyle 2017/3 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sözleşme ile öngörülen rekabet etmeme yükümlülüklerinin amortisör üretimi veya dağıtımını pazarında çok markalılığı engelleyebileceği dolayısıyla Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bendindeki koşulları sağlamadığı gerekçesiyle Sözleşme'nin bireysel muafiyetten de faydalanamayacağına karar verilmiştir. Bu çerçevede MAYSAN MANDO'nun Bayilik Sözleşmesi'nin "Sözleşme'nin Süresi ve Yenilenmesi" başlıklı 8. maddesinin, "Ticari Kurallar" başlıklı 3.14. maddesinin ve sözleşmenin ekindeki "Ticari Şartlar"ın "Yıllık Kota" başlıklı 5.8. maddesinin 2017/3 sayılı Tebliğ'in hükümlerine uygun hale getirilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

MAYSAN MANDO tarafından bayilerinin yeniden satış fiyatının belirlendiği iddiaları kapsamında ise yerinde inceleme belgelerinin içeriklerinden anlaşıldığı üzere, teşebbüsün 2014 yılından 2018 yılına kadar teşebbüsün bayileri arasında fiyat rekabetini önlemeye yönelik olarak bayilerin fiyatlamasını, kârlılık oranlarını ve kampanyalarını takip ettiğini, bunlara müdahalede bulunmak suretiyle bayilerinin yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik eylemler içerisinde bulunduğu, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olan söz konusu uygulamaların 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten de yararlanamadığı kanaatine varılmıştır. Bu itibarla aynı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sabit olan teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına hükmolunmuştur.

Kararda son olarak dosya kapsamındaki mal vermenin reddi iddiaları 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi ekseninde incelenmiştir. Bu doğrultuda, hakim durum ve kötüye kullanma unsurlarından birinin açıkça bulunmadığı gösterilmek şartıyla diğerine yer verilmeyeceği yönündeki Kurul içtihadı ışığında MAYSAN MANDO bakımından kötüye kullanmanın gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılmıştır. Mal vermenin reddi doktrini merkezinde adı geçen teşebbüsün amortisörlerinin vazgeçilmez nitelikte olup olmadığı hususu, otomotiv yedek parça pazarı ve daha dar bir pazar tanımı çerçevesinde amortisör dağıtımını pazarı bakımından irdelenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan netice, toptan satış yapan şikâyetçinin müşterilerine MAYSAN MANDO'nun amortisörleri ile aynı pazarda yer alan rakip ürünleri satmakta olduğu, bir diğer ifadeyle MAYSAN MANDO'nun amortisör satışını rakip amortisör satışlarıyla ikame ettiği, dolayısıyla mal vermenin reddi ihlalinin vazgeçilmezlik unsurunun dosya özelinde karşılanmadığı yönünde olmuştur.

▪ **İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneğinin kararları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik soruşturma**

Karar Tarihi:
20.06.2019

Karar Sayısı:
19-22/352-158

Türü:
Soruşturma

İlgili kararda temel itibarıyla, İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği'nin (İGMD), üyeleri konumundaki gümrük müşavirlerine yönelik aldığı kararlarda bulunan; rakibin müşterilerine teklif vermeme yasağı, reklam yasağı ve mesleğin icrası sırasında unvan kullanımına ilişkin yasakların 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edip etmediği incelenmiştir. İGMD'nin teşebbüs birliği niteliğini haiz olması ve iddialara konu hususların rekabete aykırı amaç taşıma ya da bu etkiyi meydana getirme olasılığının bulunmasından hareketle inceleme konusu eylemler aynı Kanun'un 4. maddesi dairesinde değerlendirilmiştir.

Kararda ilk olarak, şikâyete konu olan ve teşebbüs birliği kararı niteliği taşıyan İGMD Genel Kurul kararında yer alan; gümrük müşavirlerinin yasal vekili olmadıkları her türlü kişi veya kuruluşla, yazılı bir talep olmadan herhangi bir bağlantı ve temas kurmasına, iş talebinde bulunmasına veya fiyat teklifi vermesine dair yasaklama ele alınmıştır. Bu minvalde rakibin müşterilerine teklif vermeme yasağının, gümrük müşavirliği pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin birbirleri ile rekabet etme araçlarının ellerinden alınmasına, aynı zamanda pazara yeni giren ve dolayısıyla müşteri portföyü bulunmayan teşebbüsler için oldukça ciddi bir giriş engeli yaratılmasına neden olduğu, mezkûr karar neticesinde, piyasaya yeni giriş yapacak gümrük müşavirlerinin anılan pazarda faaliyet göstermelerini önemli ölçüde engellediği, bunun yanı sıra, hâlihazırda elinde bulundurduğu müşterilerine rakipler tarafından ulaşılamayacağı güvencesinin, teşebbüslere; hizmet kalitesi, fiyat ve benzeri ticari koşullarda iyileştirme yapma hususunda ket vurabileceği vurgulanmıştır. Sonuç olarak, pazardaki oyuncular arasında birbirlerinin müşterilerini kazanmak şeklinde ortaya çıkması beklenen rekabeti ortadan kaldırmayı hedefleyen yazılı teklif verme yasağı içermesi yönüyle ilgili İGMD kararının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı nitelik taşıdığına hükmedilmiştir.

Mezkûr Genel Kurul kararının kararda incelemeye konu edilen bir diğer yönü ise dernek üyelerinin reklam ve tanıtım faaliyetlerinin kısıtlanmasına ilişkin olmuştur. Bu noktada öncelikle anılan reklam yasağının rekabet hukuku temelinde nasıl değerlendirileceği üzerinde durulmuştur. Buna göre; pazarda faaliyet yürüten mevcut oyuncular açısından reklam yasağı

getirilmesi ile hem teşebbüslerin daha iyi hizmeti daha iyi fiyatla daha kaliteli arz etmeleri süreci sektöre uğrayabilecek hem de müşteriler nezdinde yaratılan asimetrik bilgi, kaliteli ve daha iyi hizmete erişim imkânlarını azaltabileceği, reklam yasağının aynı zamanda pazara yeni giren oyuncular için etkin rekabet etme imkânını da olumsuz etkileyebileceği kanaati ifade edilmiştir. Netice itibarıyla reklam verme yasağına ilişkin İGMD kararı maddesinin de amaç bakımından rekabeti kısıtladığına karar verilmiştir.

Son olarak, incelemeye konu teşebbüs birliği kararında yer alan ve İGMD üyesi teşebbüslerin unvan kullanımına ilişkin sınırlamalar getiren madde mercek altına alınmıştır. Gümrük müşavirlerinin, faaliyetleri sırasında meslek unvanı dışında, haksız rekabet oluşturacak şekilde Gümrük Müşavirliği unvanı dışındaki başka unvanlarını yazılı veya sözlü bir şekilde kullanmasının men edilmesi, karar kapsamında reklam yasağı ile aynı düzlemde değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, söz konusu yasağın, amacını aşan bir şekilde piyasada tek tipleşmeye yol açarak rekabetten beklenen faydaları azaltma riski içerdiği, şayet bu türden bir kısıtlamayla haksız rekabetin bertaraf edilmesi hedefi güdülyorsa, bunun somut olayda olduğu gibi rekabetçi yarış ortadan kaldıran dernek kararıyla değil ölçülülük ilkesine uygun olarak Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde atılacak adımlarla gerçekleştirilebileceği tespitlerine yer verilmiştir. Kararda ayrıca, unvan kullanma yasağı ve bu yasakla aynı kategoride addedilen reklam yasağının, nitelikleri itibarıyla teşebbüslerin birbirlerinin müşterilerine teklif vermeme yasağının bir uzantısı, bir tamamlayıcısı olduğu da ifade edilmektedir.

Kararda, İGMD'nin, rakiplerin müşterilerine teklif sunma ve reklam yasağı ile satış koşullarını tespit etmeye yönelik teşebbüs birliği kararının 4045 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu neticesine ulaşılması akabinde, ilgili karar bakımından aynı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet değerlendirilmesine gidilmiştir. Bu minvalde yapılan analiz çerçevesinde; üyelerinin ilgili pazardaki rekabet etme imkânlarını doğrudan kısıtlayıcı düzenlemeler içeren incelemeye konu İGMD kararının, gümrük müşavirliği hizmetlerinin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ortaya çıkması gibi bir sonuç doğurmadığı, bu karara dayanan uygulamalar neticesinde teşebbüslerin daha iyi hizmeti daha iyi fiyatla ve daha kaliteli arz etmeleri sürecinin sektöre uğrayacağı ve pazara yeni girişlerin zorlaşacağı, ayrıca unvan kullanma ve reklam yasağıyla müşteriler nezdinde yaratılan asimetrik bilginin kaliteli ve iyi hizmete erişim imkânlarını azaltacağı, dolayısıyla ilgili teşebbüs birliği kararının bireysel muafiyetten

yararlanamayacağı kanaatine varılmıştır. Nihai tahlilde İMD hakkında idari para cezası uygulanması yönünde hüküm tesis edilmiştir

▪ **Tuborg Pazarlama A.Ş.'nin İlgili Sözleşmelerine Tanınan Bireysel Muafiyetin Geri Alınmasına Dair Talebin İncelenmesi**

Karar Tarihi:
20.06.2019

Karar Sayısı:
19-22/335-152

Türü:
-

Söz konusu karar dairesinde; 18.03.2010 tarih ve 10-24/331-119 sayılı Kurul kararıyla, Tuborg Pazarlama A.Ş.'nin(TUBORG) açık bira pazarında yaptığı münhasırlık sözleşmelerine tanınan bireysel muafiyetin geri alınmasına ilişkin, Efes Pazarlama ve Dağıtım Ticaret A.Ş.'nin (EFPA) tarafından yapılan talep ele alınmıştır.

Kararda öncelikle, TUBORG'un açık bira pazarı bakımından sahip olduğu muafiyetin geri alınmasına yönelik taleplerin incelendiği Kurul içtihadına yer vermek suretiyle konuya ilişkin genel değerlendirme prensipleri ortaya konulmuştur. Buna göre mevcut durumda EFPA ve TUBORG'un, 2017 tarihli Kurul kararı gereği kapalı bira pazarında satış noktalarıyla münhasırlık içeren sözleşmeler imzalamadığı, açık bira pazarında ise, EFPA'nın açık satış noktalarıyla münhasırlık hükmü içeren sözleşmelerle çalışmadığı, ancak TUBORG'un münhasırlık sözleşmelerinin 2010 tarihli Kurul hükmü uyarınca açık satış noktaları bakımından muafiyetten faydalanabildiği ifade edilmiştir.

Söz konusu kararda EFPA'nın anılan muafiyetin TUBORG bakımından geri alınması talebi reddedilmiş, gerekçe olarak ise ilgili karara konu döneme kadar TUBORG'un elde ettiği pazar payının istikrarlı ve kalıcı olduğunun henüz net bir şekilde ortaya konulamaması gösterilmiştir. Ancak, TUBORG'un pazar payındaki artışın ilgili dönemden sonra da devam ediyor olması ve mevcut durumda geline seviyenin pazarda esaslı bir değişiklik teşkil edip etmediği sorusunun gündeme gelmesiyle birlikte, kapalı bira pazarında olduğu gibi açık bira pazarı bakımından da detaylı bir inceleme yapılması gereksiniminin doğduğuna dikkat çekilmiştir.

Bu paralelde yapılan analizler çerçevesinde ilk olarak, muafiyetin verildiği tarihten günümüze kadar TUBORG'un pazar payında/gücünde yaşanan değişim irdelenmiş ve son tahlilde TUBORG'un halihazırdaki pazar yapısının 2010 yılındaki yapıdan oldukça farklılaştığı, dolayısıyla 2010 yılında yapılan tespitlerin artık geçerlilik taşımadığı, nitekim TUBORG'un gerek pazar payı ve satışları, gerek bulunurluk oranları, gerekse de finansal gücü itibarıyla 2010 yılına göre EFPA ile yarışabilme kabiliyetini artırdığı tespit edilmiştir.

Pazar payı verilerinin yanı sıra, teşebbüsler tarafından açık ve kapalı satış noktaları bakımından sunulan 2018 yılına ait bulunurluk verileri de değerlendirilmiştir. Bu bağlamda TUBORG'un sözleşmeli olarak münhasır çalıştığı noktaların satış hacminin tüm açık bira pazarının satış hacminin düşük olmadığı anlaşılmıştır. Kararda, sektörde faaliyet gösteren oyuncular bakımından pazar payı ve bulunurluk yanında önemli bir rekabet parametresi olan, noktalara yapılan yatırımlar da ele alınmıştır. EFPA ve TUBORG'un 2015-2018 yılları arasında yaptıkları toplam yatırım tutarı ve çalıştıkları açık satış nokta sayısı ile nokta başına düşen ortalama yatırım tutarının incelenmesi neticesinde TUBORG'un artan yatırımları ve yıllar itibarıyla yükseliş kaydeden pazar payının, bu yatırımları destekleyebilecek bir finansal güce işaret ettiği gösterilmiştir.

Yukarıda yer verilen unsurların bütüncül bir bakış açısıyla yorumlandığı kararda; 2012-2018 yılları arasında açık satış nokta sayısı bakımından yaşanan artışa rağmen, satış miktarı bakımından durağan seyreden pazar koşullarında TUBORG'un istikrarlı bir şekilde pazar payını artırdığı, EFPA'nın pazar payında düşüş yaşandığı, TUBORG'un çalışılan açık satış noktası sayısını yıllar itibarıyla görece koruduğu, bulunurluk oranlarını yıllar itibarıyla yükselttiği, yatırımlarını artırdığı ve halihazırda bu yatırımları destekleyecek finansal yapıya eriştiği gösterilmiştir. Bu kapsamda TUBORG'un uygulayacağı münhasır anlaşmaların, pazarın önemli bir bölümünde rekabeti kısıtlayacağı, aynı gerekçe ile TUBORG'un münhasır anlaşmalarının, pazarda üretim ve/veya ithalat yolu ile faaliyet gösteren teşebbüsler üzerindeki etkisinin de 2010 tarihli muafiyet kararından farklılaştığı, son olarak, TUBORG'un sözleşmeli olarak münhasır çalıştığı noktaların satış hacminin tüm açık bira pazarındaki satış hacmi içerisinde ulaştığı oranın, münhasırlık aracılığıyla ortaya çıkan kapama etkisine ilişkin bir gösterge niteliği taşıdığı ve kapama oranının düşük olmadığını gösterdiği tespitlerine yer verilmiştir.

Bu çerçevede 2010 tarihli karar ile bahşedilen bireysel muafiyetin açık bira pazarı bakımından, mevcut koşullarda 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki piyasanın önemli bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması koşulunun sağlanmaması nedeniyle aynı Kanun'un 13. maddesinin (a) bendi çerçevesinde geri alınması gerektiği kanaatine varılmıştır. Kararın alındığı tarihte uygulanmakta olan sözleşmelerdeki münhasırlık hükümleri ve bu etkiyi doğuran nitelikteki yükümlülüklerin kaldırılması için ise; kısa kararın tebliği tarihi itibarıyla süresi bir yıldan kısa olan sözleşmeler bakımından sözleşme süresi bitim tarihine kadar, kısa kararın tebliği tarihi itibarıyla bir yıldan uzun olan sözleşmeler bakımından

ise kısa kararın tebliği tarihinden itibaren bir yıl süre verilmesine hükmedilmiştir.

▪ **Umat Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.'de Yapılmak İstenen Yerde İncelemenin Engellenmesinin/Zorlaştırılmasının Değerlendirilmesi**

Karar Tarihi:
07.11.2019

Karar Sayısı:
19-38/570-238

Türü:
-

Karar, Kurulun 27.06.2019 tarih ve 19-23/361-M sayılı kararı uyarınca yürütülen önaraştırma kapsamında Umat Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş. (UMAT) 23.08.2019 tarihinde yapılmak istenen yerde incelemeyi engellemesi/zorlaştırılmasına ilişkindir.

Bahsi geçen tarihte yerde inceleme gerçekleştirmek üzere UMAT'ın bulunduğu adrese gidilmiş, ancak söz konusu inceleme, teşebbüs yetkilisinin eylemleri nedeniyle bir saat geciktirmek suretiyle engellenmiştir. Geçen süre zarfında, önaraştırma konusuna ilişkin delil teşkil edebilecek nitelikteki yazışmalarının silinmesi/ortadan kaldırılması ihtimalinin bulunması ve başka bir dosyada incelemenin 40 dakikalık gecikme akabinde yapılmasını "geciktirme" addeden Danıştay içtihadı ışığında, dosya bakımından UMAT yetkilisinin davranışlarının, yerde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğinde olduğu kanaatine varılmıştır.

Yukarıda aktarılan eylemlerden yerde incelenin engellenmesi davranışı bakımından adı geçen teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca, 2018 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirinin binde beşi oranında idari para cezası verilmesine hükmedilmiştir.

▪ **Türk Eczacıları Birliğinden Talep Edilen Bilgi ve Belgelerin Süresi İçinde Gönderilmemesine İlişkin Değerlendirme**

Karar Tarihi:
07.11.2019

Karar Sayısı:
19-38/582-248

Türü:
-

Anılan kararın konusunu, 17.10.2018 tarih ve 18-39/629-M sayılı karar doğrultusunda açılan önaraştırma kapsamında Türk Eczacıları Birliğinden (TEB) talep edilen bilgi ve belgelerin süresi içinde gönderilmemesi oluşturmaktadır. Kurulun verdiği karara istinaden önaraştırma süreci 17.06.2019 tarihi itibarıyla başlamıştır.

Kararda ilk etapta, TEB'den 28.06.2019 tarihli yazı ile önaraştırma konusu iddialara ilişkin bilgi ve belge talebinde bulunulduğu, anılan bilgi talebinin yanıtlanması açısından TEB'e 05.07.2019 tarihi mesai saati sonuna kadar süre verildiği, TEB tarafından 05.07.2019 tarihinde gönderilen yazıda ise konunun 11.07.2019 tarihinde yapılacak merkez heyeti toplantısının gündemine alındığı ifade edildiği şeklinde olayın gelişimine ilişkin bilgi verilmiştir. Akabinde, talep edilen bilgi ve belgelerin TEB tarafından belirlenen süre içinde gönderilmemesinin, dosya konusu iddialara ilişkin incelemenin kısmen yapılabilmesine sebep olduğu ve önaraştırmanın, dosya kapsamında elden edilen diğer bilgi ve bulgular ışığında tamamlanabildiği, TEB'in konuya ilişkin cevabi yazısının ise ancak 26.07.2019 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiği, ancak önaraştırma süreci içerisinde bu bilgilerden faydalanılmadığı belirtilmiştir.

Rekabet ihlallerinin tespitine yönelik olarak yapılan incelemelerde 4054 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer verilen bilgi isteme yetkisi kullanılarak dosya konusu iddiaların ve elde edilen bulguların tam ve doğru olarak değerlendirilmesi amaçlandığının vurgulandığı kararda, teşebbüslerden talep edilen bilgi/belgelerin, dosya konusu iddiaları destekleyen/çürüten tespitler yapılmasına olanak tanıdığı, bu nedenle, istenen bilgi ve belgelerin belirlenen süre içinde gönderilmesinin büyük önem taşıdığı ifade edilmiştir.

Nihai tahlilde, TEB'in karara konu dosyaya ilişkin bilgi ve belgeleri belirtilen süre içinde göndermemesi nedeniyle adı geçen teşebbüs birliğine 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca 2018 yılı gayri safi gelirinin binde biri oranında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir. Bunun yanı sıra, bilgi talebine cevap için öngörülen son günü takip eden 06.07.2019 tarihinden başlamak ve ilgili bilgi ve belgelerin Kurum kayıtlarına girdiği 26.07.2019 tarihine kadar işletilmek üzere 2018 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirinin on binde beşi oranında olmak üzere 20 gün için idari para cezası uygulanmasına hükmedilmiştir.

- **Japonya rekabet otoritesi (JFTC) yoğunlaşma rehberlerini dijital sektörler için gözden geçiriyor**

JFTC dijital ekonomideki teşebbüs birleşmelerini daha iyi inceleyebilmek başta olmak üzere çeşitli sebeplerle birleşme ve devralmalara ilişkin rehberlerini güncelleme çalışmaları yürütüyor. Bu çerçevede JFTC 4 Ekim 2019 tarihinde taslak rehberleri kamuoyu görüşüne sundu.

Taslak rehberlere göre, Japon tüketicileri etkileyecek ve 40 milyon Japon Yeni işlem değerini aşan yoğunlaşma işlemlerinin bildirilmesini öngörüyor. Japon tüketicileri etkileme koşulunun bulunup bulunmadığını tespit için (i) araştırma ve geliştirme veya iş merkezinin Japonya'da bulunması, (ii) hedef şirketin Japon tüketicilere yönelik satış faaliyetinin bulunması veya (iii) hedef şirketin Japonya'daki satışlarının 100 milyon Japon Yeni'yi aşması kriterlerinin kullanılması öngörülüyor. Zorunlu bildirim eşiğinin değişmesi için kanun değişikliği gerektiğinden yukarıda bahsedilen eşiği aşan işlemlerin bildirim zorunlu değil.

Taslak değişikliklerde platform hizmetlerin ve dijital şirketlerin yoğunlaşma işlemlerinin nasıl inceleneceğine ilişkin hususlar da var. Bu çerçevede taslak rehberlerde, pazarların çok taraflı yapısı, ağ etkisi, ölçek ekonomileri, sağlayıcı değiştirme maliyeti ve büyük verinin rolü üzerinde duruluyor.

Kaynaklar:

<https://www.jftc.go.jp/en/pressreleases/yearly-2019/October/191004.html>

<https://globalcompetitionreview.com/article/1209332/japan-revises-merger-notification-guidance-for-digital-economy>

<https://www.mlex.com/GlobalAdvisory/DetailView.aspx?cid=1133271&siteid=244&rdir=1>

- **İngiliz Rekabet Temyiz Mahkemesi (CAT), Royal Mail'in ayrımcı fiyatların hiç uygulanmadığı, sadece duyurulduğu savunmasını kabul etmedi**

CAT, telekomünikasyon ve haberleşme konusunda düzenleyici kurum olan Ofcom'un posta sektöründe yükümlü teşebbüs olan Royal Mail'e verdiği cezayı 12 Kasım 2019 tarihinde oybirliği ile onadı.

Ofcom 2014 yılında başlattığı soruşturmada uçtan uca posta hizmeti veren posta işletmecilerinin bu hizmeti vermek için hizmet almak zorunda olduğu Royal Mail'in rakiplerine sunduğu hizmetlerin fiyatlarını bazı bölgelerde artırma stratejisini inceledi. Soruşturma Royal Mail'in en büyük rakibi Whistl'in şikayeti üzerine açılmıştı. Şikayetçi Royal Mail'in yapacağı zam sonucunda her bir müşterinin bir mektup gönderisi için %1,2 oranında fazla ödeme yapması gerekeceğini ileri sürmüştü. Ofcom'un soruşturma başlatma kararı sonrası soruşturmaya konu fiyat artışı Royal Mail tarafından askıya alınmıştı. Ancak bu hem Ofcom'un hem de CAT'in kararını değiştirmede.

2018 yılında tamamlanan soruşturma Ofcom'un şu ana kadar verdiği en yüksek ceza (50 milyon GBP) ile sonuçlanmıştı. Ofcom, Royal Mail'in şebekesinin posta hizmeti için zorunlu olduğunu, teşebbüsün tekele yaklaşan hakim durumunu toptan seviyedeki müşterilerini cezalandırmak için kullandığını, doğrudan rekabet içinde olduğu Whistl gibi müşterilerini diğer müşterilerine göre daha yüksek ücretler ödemek zorunda bıraktığını tespit etmişti.

Royal Mail ise söz konusu fiyat artışının gerçekleşmediğini, sadece müşterilere duyurulduğu, duyurunun rekabet karşısı olamayacağını savunmuştu. Bu savunma CAT tarafından da geçerli bulunmadı. CAT kararında, bugüne kadar duyurulmuş ancak uygulanmamış fiyatlar hakkında kötüye kullanma tespiti yapılmamış olmasını bunun imkansızlığından ziyade sadece henüz dosyalara konu olmamış olmasından kaynaklandığını, Royal Mail'in sözleşme değişikliği duyurularının "askıya alıcı şekilde" yazılmış olmasının yıkıcı etkiyi ortadan kaldırmadığını, duyuruyu alan rakiplerin davranışlarının bundan etkilendiğini, Royal Mail'in fiyatlama şemasını değiştirerek piyasanın hepsini veya tamamına yakını kendisine saklama teşebbüsünün rekabeti artırmadığını bilakis azalttığını belirtti.

Kaynak:

https://www.catribunal.org.uk/sites/default/files/2019-11/1299_RoyalMail_Judgment_Non_Confidential_Version_%5BCAT_27%5D_121119.pdf

- **[Avrupa Birliği Adalet Divanı \(ABAD\) kartelden doğrudan etkilenmeyenlerin de tazminat talep edebileceğine karar verdi](#)**

AB Komisyonu 2007 yılında dört asansör üreticisini (Otis, KONE, Schindler ve ThyssenKrupp) Almanya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'ta asansör montajı ve bakımı konularında anlaşarak rekabeti ihlal ettikleri gerekçesiyle

cezalandırmıştı. Bu vakayla ilgili olarak Avustrurya'da yürütülen süreçte ise ThyssenKrup pişmanlık imkanından faydalanmıştı. Davaların ardından 2010 yılında Avusturya'da aralarında Upper Austria eyaletinin de olduğu 14 taraf tazminat talebinde bulunmuştu.

Upper Austria'nın talebi, rekabeti ihlal ettiği tespit edilmiş olan teşebbüslerden doğrudan alım yapmaması yönüyle diğerlerinden ayrışıyordu. Upper Austria, dördü bahse konu karar ile cezalandırılanlar olmak üzere toplam beş asansör üreticisinin faal olduğu bölgedeki inşaat projelerini desteklemek için bütçe ayırdığını, eğer söz konusu kartel olmasaydı projelere ayrılan bütçenin daha az olacağını ve kartelin faal olduğu dönemde daha fazla projenin eyalet tarafından finanse edilebileceğini ileri sürdü. Viyana Yüksek Bölge Mahkemesi, kartellerin yasaklanmasının piyasanın bozulması dolayısıyla ek mali yüklerle katlananların da haklarını korumayı amaçladığını ve bu gruba eyalet yönetimi gibi kamu kurumlarının da girdiğini belirterek talebi haklı buldu.

Bu karar kartel üyelerince Avusturya Yüksek Mahkemesine taşındı. Avusturya Yüksek Mahkemesi piyasada aktif olarak sağlayıcı veya tüketici olarak rol almayanların da tazminat hakkı olup olmadığı konusunda AB Adalet Divanı'na (ABAD) başvurdu.

ABAD bu konudaki görüşünü 12 Aralık 2019 tarihinde açıkladı. Kararda, zarar ile rekabet ihlali arasında nedensel bağ gösterilebildiği sürece sözleşme veya davranıştan zarar gören tüm tarafların tazminat talebinde bulunabileceğine hükmetti. Ayrıca bu şartla herkesin tazminat talebinde bulunabilmesinin ABİDA'nın 101. maddesinin amacıyla örtüştüğü, bunun aynı zamanda ilgili maddenin ihlalini caydırıcı rolü olduğu ifade edildi.

Kaynak:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9EC8B86051E84E1CFAD211D11DC05BC9?text=&docid=221518&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2303081>

- **Birleşik Krallık Rekabet Otoritesi (CMA) dijital platformlar ve çevrimiçi reklam konularındaki sektör araştırmasının ilk bulgularını yayınladı**

CMA 2019 yılının yaz aylarında başladığı platformlar ve çevrimiçi reklamlar hakkındaki sektör araştırmasında ilk bulgularını içeren raporunu 2019 Aralık ayında yayınladı.

Raporda, Birleşik Krallık'taki internet kullanıcılarının zamanının üçte birini geçirdiği Google ve Facebook üzerinde duruldu. Google'ın 6 milyar GBP büyüklüğündeki arama reklamcılığı pazarındaki payının %90 olduğu, Facebook'un ise 5 milyar GBP'lik görüntüleme reklamcılığı pazarında neredeyse %50 Pazar payına ulaştığı belirtilirken, iki platformun da rakiplerinden daha iyi hizmet ve ürünler sunarak bu noktaya ulaştığı ama onların büyüklüğü ve veriye erişimi karşısında potansiyel rakiplerin eşit şartlarda yarışıp yarışamayacağı konusunda endişe duyulduğu belirtildi.

CMA raporunda bu endişelerin iki şekilde tüketicileri etkileyebileceğini vurgulamıştır. İl olarak sosyal medya ve arama alanlarında rekabetin iyi işlememesinin seçeneklerin ve yenilikçiliğin azalması ile tüketicilerin istediklerinden daha fazla veriden vazgeçmesine neden olabileceği belirtilmiştir. Dijital reklamcılıktaki zayıf rekabetin ise genel olarak ürün ve hizmetlerin fiyatının artmasına yol açabileceği ve gazeteler ile diğerlerinin değerli içerik üretme kabiliyetini azaltabileceği ifade edilmiştir.

Bu pazarlarda rekabetin güçlendirilmesine yönelik potansiyel müdahale şekilleri olarak piyasa gücüne sahip platformlar için bir davranış kodu geliştirilmesi, veri üzerinde tüketiciye daha çok denetim ve kontrol imkânı veren kurallar getirilmesi ve Google ile Facebook'un piyasa güçlerinin kaynaklarına yönelik müdahaleler (veriye erişim çözümleri, birlikte işlerlik önlemleri ve yapısal müdahaleler) ele alınmıştır.

Kaynak:

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5dfa0580ed915d0933009761/Interim_report.pdf

- **Ankara 3. İdare Mahkemesinin 20.09.2019 tarih ve E: 2019/706 K: 2019/1640 sayılı kararı**

Teşebbüsün hakim durumda olup olmadığı, sunulması reddedilen mal veya hizmetin vazgeçilmez nitelikte olup olmadığı, hakim durumdaki teşebbüsün kötü niyetli olup olmadığı ve tüketici zararı oluşup oluşmadığı hususlarını hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde açıklığa kavuşturulması için soruşturma açılması gerekmektedir.

Karar, A ve A Fuarçılık Organizasyon ve Ticaret Ltd. Şti. (A ve A Fuarçılık) tarafından Congresium ATO Uluslararası Kongre ve Fuar Merkezi'nin işleticisi durumundaki Ankara Uluslararası Kongre ve Fuar İşletmeciliği Merkezi A.Ş. tarafından A ve A Fuarçılık'ın 2014 yılı için mobilya fuarı düzenleme başvurusunun reddedildiği iddiasına ilişkin 06.11.2013 tarih ve 13-62/861-368 sayılı soruşturma açılmaması yönünde verilen Kurul kararının¹ iptali talebiyle açılan davada verilmiştir. Kararın ilgili kısmı aşağıda yer almaktadır.

"Bu itibarla, Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin ön araştırma sürecinde elde edilen bilgi ve delillerin hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde soruşturma açılmamasını gerektiriyorsa soruşturma açılmayacağı, ancak bu sonuca ulaşmaya engel olacak bir kuşku varsa soruşturma açılması gerektiği yolunda aldığı çok sayıdaki kararı da dikkate alındığında dosya kapsamındaki birtakım şüpheler giderilmeden karar alındığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Ankara Fuar A.Ş.'nin hakim durumda bulunup bulunmadığı, Congresium fuar alanının Ankara'da ki fuar hizmetleri için vazgeçilmez nitelikte olup olmadığı ve Congresium'u işleten şirketin davacı şirketin bütün şartlarını kabul etmesine rağmen fuar alanı tahsis edilmemesinin kötü niyet olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği ve Ankara'da bu fuarın yapılmaması nedeniyle tüketicilerin uğradıkları herhangi bir zarar olup olmadığı hususlarının açıklığa kavuşturulması için soruşturma açılmasına karar verilmesi gerekirken, davacı şirketin şikâyet başvurusunun reddine ve

¹Dava konusu Kurul kararı Ankara 3. idare Mahkemesi'nce, 02.02.2015 tarih ve E:2014/334, K:2015/155 sayılı kararının Danıştay 13. Dairesi'nin 27.12.2018 tarih ve E:2015/4150, K:2018/4502 sayılı kararı ile bozulması üzerine bozma kararına uyularak davanın ihbar edildiği Ankara Uluslararası Kongre ve Fuar İşletmeciliği Merkezi A.Ş.'nin davalı idare yanında davaya katılma talebinde bulunduğu anlaşıldığından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin atıfta bulunduğu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 67 ve 68. maddeleri uyarınca müdahale isteminin kabulüne karar verildikten sonra yeniden alınmıştır. Kurul Ankara 3. idare Mahkemesi'nce, 02.02.2015 tarih ve E:2014/334, K:2015/155 sayılı kararından sonra temyiz sürecinin beklemeden konuyla ilgili soruşturma açmış ve soruşturma sonucunda 27.10.2016 tarih ve 16-35/604-269 sayılı Kararla Ankara Uluslararası Kongre ve Fuar İşletmeciliği Merkezi A.Ş.'ye idari para cezası verilmiştir.

soruşturma açılmamasına ilişkin kararda hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır."

Erişim:

<https://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=3db05061-bdad-4eda-9a16-51e4bc8b916f>

- **Ankara 16. İdare Mahkemesinin 15.11.2019 tarih ve E: 2018/2130 K: 2019/2150 sayılı kararı**

Kurul kararlarının yargıda iptali üzerine alınan kararlarda, yeniden alınacak karar tarihi, yürütmenin durdurulması kararı tarihi ve kararın yargı tarafından iptali kararı tarihlerinden bir yıl önceki cirolardan hangisi düşükse o cironun lehe ciro olarak esas alınması hukuka uygundur.

Karar Türk Eczacıları Birliği (TEB) tarafından, eczanelerin alım koşullarını piyasa dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettiğinden bahisle TEB'e idari para cezası verilmesine ilişkin Kurul'un 05.04.2018 tarihli ve 18-10/185-88 sayılı kararının iptali isteğiyle açılan davada verilmiştir. Kararın ilgili kısmı aşağıda yer almaktadır:

"Buna göre, dava konusu Kurul kararının yargı kararında belirtilen Ceza Yönetmeliğinin ilgili maddeleri kapsamında değerlendirme yapılmak suretiyle, ağırlaştırıcı veyahut hafifletici unsurlar uygulanmadan ve eylemin bir yandan sübut bulunduğu diğer yandan ise para cezası miktarında hukuka aykırılık bulunduğu yolundaki yargı kararlarının uygulanma tarihleri esas alınarak tespit edilen 2011, 2014 ve 2016 yılları gelir üzerinden en düşük gerçekleşen 2014 yılı gayri safi gelir esas alınarak tesis edildiği, bu belirlemede davacı yönünden objektif bir kriter oluşturulduğu, kaldı ki temel para cezasının hesaplanmasında kanuni oranlar içerisinde kalmak şartıyla idarenin takdir yetkisinin bulunduğu göz önüne alındığında, ilk işlem ile tahakkuk ettirilen tutardan daha lehe olan gelirin %2'si esas alınarak davacı adına 129.916,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır."

Erişim:

<https://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=3e3bc345-b2cb-4a35-884d-6c3c35179e58>

- **Ankara 9. İdare Mahkemesinin 15.10.2019 tarih ve E: 2018/1189 K: 2019/2054 sayılı kararı**

Dosyaya erişim taleplerinde iktisadi analiz raporları 3. Kişilerce hazırlansa dahi ticari sırlardan arındırılmış halde erişime açılmalıdır.

Karar Google LLC tarafından, Rekabet Kurulunun 09.02.2017 tarihli ve 17-06/54-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında 09.02.2018 tarihinde kendisine soruşturma raporu tebliğ edilen Google LLC'nin, 4054 sayılı Kanun ve 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ uyarınca dosyaya giriş taleplerinin bir kısmının reddine bir kısmının ise ticari sırları karartılarak Rekabet Kurumu merkezinde herhangi bir elektronik veya mekanik kopyası alınmadan not alınabilecek şekilde incelenmek üzere erişime açılmasına ilişkin.15.03.2018 tarih ve 18-08/139-69 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davada verilmiştir. Kararın ilgili kısmı aşağıda yer almaktadır.

"Bu durumda iktisadi analiz raporundaki tüm bilgi ve belgelerin 2010/3 sayılı Tebliğ'in 12. Maddesinin birinci fıkrasındaki ticari sır tanımına girmediği, zira söz konusu bilgilerin başta rakipleri olmak üzere üçüncü kişilere ve kamuya açıklanması halinde ilgili teşebbüsün ciddi zarar görme ihtimalinin bulunmadığı, kaldı ki 2010/3 sayılı Tebliğ'in 13. Maddesinin 6. fıkrasında teşebbüslerin yalnızca kendilerinden elde edilen ve kendileriyle ilgili ticari sırlar bakımından gizlilik talebinde bulunabileceklerinin hüküm altına alındığı, ayrıca iktisadi analiz raporunda yer alan şekil-7,12,13'e soruşturma raporunda da yer verildiği ve ticari sırlardan arındırılmış versiyonlarının davacı şirket tarafından soruşturma raporunda da görüldüğü, dolayısıyla Yandex tarafından sunulan iktisadi analiz raporunun ticari sırlardan arındırılmış versiyonuna davacı şirketin erişimine izin verilmesi gerekirken söz konusu iktisadi analiz raporunun tamamı ticari sır teşkil ettiğinden bahisle erişim izninin reddine yönelik dava konusu işlemin bu kısmında hukuka uyarlık görülmemiştir."

Erişim:

<https://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=63759a65-4cf1-4489-a96f-294de23ed9f5>

○ **Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 20.11.2019 tarih ve E: 2019/1829 K: 2019/2624 sayılı kararı**

Yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik eylemlerin söz konusu ürünleri tüketen tüketicilerin menfaatini etkileyebilecek, önaraştırma yapıldıktan sonra soruşturma açılmasına gerek görülmemesi işlemini menfaati etkilenen tüketiciler dava edebileceklerdir.

Karar Duru Bulgur Gıda San. ve Tic. A.Ş.'nin satışını yaptığı ürünlerin yeniden satış fiyatlarını belirleyip belirlemediğine yönelik olarak yapılan önaraştırma neticesinde 4054 sayılı Kanun'un 41. Maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde verilen 08.03.2018 tarih ve 18-07/112-59 sayılı Kurul kararına karşı Aydın ÇELEN tarafından açılan iptal davasında davanın ehliyet yönünden reddine ilişkin olarak Ankara 13. İdare Mahkemesince verilen 20.12.2018 tarih ve E. 2018/1875 K. 2018/2595 sayılı karara karşı başvuru istinaf aşamasında verilmiştir. Kararın ilgili kısmı aşağıda yer almaktadır.

"Uyumsuzluk, doğrudan tüketiciler için satışa sunulan ürünlerin perakende satış fiyatının piyasanın kendi koşulları içerisinde oluşmasını engeller nitelikte satış fiyatının yeniden belirlenmesine yönelik perakendecilere fiyat bildirimini ya da indirim oranı bildiriminden kaynaklanmaktadır. Yeniden satış fiyatının bildiriminde bulunulup bulunulmadığının tespiti için yapılan ön araştırmada, tespit edilen yazışmalar, yapılan görüşmeler ve delillendirilen belgeler üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda yeniden satış fiyatının belirlenmesi anlamına gelebilecek uygulamalara son verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirilmesi kararına varılması, her ne kadar sonuçları itibariyle soruşturma açılmasına gerek görülme de, yeniden satış fiyatının belirlenmesi anlamına gelebilecek uygulamaların varlığını ortaya koymuş bulunmaktadır.

Bu halde Duru Bulgur Gıda San.ve Tic. A.Ş.'nin satışa sunduğu kuru gıda ürünlerinin fiyatına yönelik, rekabet kuralları dışına çıkılarak, yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik etkilerin tespiti dikkate alındığında coğrafi pazarı Türkiye olarak belirlenen bu ürünleri tüketen tüketicilerin, menfaatini etkileyeceği açık olup dava konusu ön araştırma yapıldıktan sonra soruşturma açılmasına gerek görülmemesinin menfaati etkilenen tüketiciler tarafından dava konusu edileceğinin kabulü gerekmektedir."

Erişim:

<https://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=b6b20a25-d772-41c0-89fa-725c3b69859b>

○ **Birleşmenin Piyasa Fiyatı ve Ürün Kalitesi Üzerine Etkisi:**
Amerikan ve US Havayolları

(Effect of Merger on Market Price and Product Quality: American and US Airways)

Yayımcı: Review of Industrial Organization, 2019 (55)

Yazarlar: Somnath DAS

Amerikan Hava Yolları sektöründe, American West'in US Airways firması tarafından satın alınmasıyla başlayan konsolidasyon süreci sonrasında, 2015 yılında gerçekleşen AA (Amerikan Hava Yolları) –US (US Havayolları) birleşmesiyle dünyanın en büyük havayolu şirketi ortaya çıkmıştır. Mevcut birleşme başvurusu ile onay süresi arasında iki yılı aşan bir zaman geçmiştir. Bu süreçte havayolu sektöründeki birleşmelerin, verimlilik kazancı ve piyasa gücü etkileri üzerindeki süregelen tartışma da artmıştır.

Birleşmenin gerçekleşmesinden dört yıl sonra yayımlanan bu makalede de, AA ve US birleşmesinin piyasa fiyatı ve ürün kalitesi üzerindeki etkileri analiz edilmektedir. Farkın farkı analizinden yararlanan çalışmada birbirine komşu 48 ABD eyaletindeki uçuş verilerini incelenmektedir. Çalışma için ihtiyaç duyulan veriler, ABD Ulaştırma Bakanlığı veri tabanından temin edilmiştir. Veri tabanı, havayolu şirketlerinin varış noktaları ile ilgili 3'er aylık verilerden oluşmaktadır. Çalışmada, Amerikan Havayolları - US Havayolları tarafından işletilen güzergâhlardaki birleşme öncesi ve sonrası fiyat farkının yanı sıra bu güzergâhlar ile söz konusu havayolları tarafından işletilmeyen güzergâhlar arasındaki fiyat farkları da hesaplanmaktadır. Ardından bu ikisi arasındaki fark yani farkların farkı ortaya konmaktadır. Böylece birleşme öncesi ve sonrası arasında geçen zamanda maliyet ile diğer genel ekonomik değişikliklerdeki farklılıkların etkisi ortadan kaldırılıp birleşmenin fiyat üzerindeki etkisi hesaplanmaktadır.

Analizden elde edilen sonuçlar, birleşmenin özellikle büyük city-pair² pazarlarda fiyatları düşürdüğünü, küçük city-pair pazarlarda ise birleşme nedeniyle fiyatların arttığını göstermektedir. Birleşmeyle ortaya çıkan slot³ tasfiyesi, hem büyük hem de küçük pazarlarda fiyatı düşürse de küçük pazarlardaki etki daha fazladır. Ayrıca farkın farkı analizi, birleşmenin uçuşların sıklığı veya koltuk sayısı üzerinde önemli bir etkisi olmadığını

² Ticari havacılıkta, karşılıklı bir şehir çifti uçuş güzergâhında bir çift kalkış (kalkış) ve varış (varış) havaalanı kodudur.

³ Uçuş izni

göstermektedir. Birleşmeyle iptal edilen uçuşların sayısı azalırken, varıştaki gecikme ve kalkıştaki gecikme artmıştır.

Erişim:

<https://doi.org/10.1007/s11151-019-09717-2>

○ **Küresel Pişmanlık Programlarının Birleşmeler ve Karlılık Üzerindeki Etkisi**

(The Effects of Global Leniency Programs on Margins and Mergers)

Yayımcı: RAND Journal of Economics, 50 (4)

Yazarlar: Ailin Dong, Massimo Massa ve Alminas Zaldokas

Rekabet otoritelerinin uyguladıkları yaptırım kararları ile birlikte pişmanlık uygulamaları, kartellerin caydırıcılığını arttırdığı gibi tespitini kolaylaştırmaktadır. Bununla birlikte yaptırımların caydırıcılığı karşısında rakip firmaların kartel kurma teşebbüsü yerine pazar güçlerini korumak ya da arttırmak amacıyla yoğunlaşma faaliyetlerine yönelmeleri yaptırımların etkinliği ile ilgili tartışmaları da gündeme getirmiştir.

Bu tartışmalardan yola çıkılarak hazırlanan makalede, kartelle mücadelede yararlanılan pişmanlık programlarının farklı ülkelerdeki uygulamalarına ve sonuçlarına odaklanarak konuya ışık tutulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda Compustat Global ve Kuzey Amerika veri tabanlarından gelen 1990-2012 yıllarına ilişkin veriler kullanılarak 63 ülke ve bölgedeki firmalar incelenmiştir. 54189 firmadan oluşan bir örneklemeden yaralanan söz konusu çalışmada, farkların farkı yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada ilk olarak pişmanlık programlarının kartel tespitini kolaylaştırıp firmaların kar marjlarını azalttığı ve tüketici refahını artırdığı tespit edilmiştir. İkinci olarak firmaların kartel oluşumunda yeni düzenleyici engellerle karşılaştıklarında kartel kurma teşebbüsü yerine diğer firmalarla birleşme/devralmaya yöneldikleri ve bu birleşmelerin hisse senedi fiyatları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu ortaya konulmuştur. Buradan da rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalara karşı uygulanan yaptırımların yoğunlaşma işlemlerine ilişkin ciddi bir denetim süreci ile birlikte ele alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak makalede, alt pazardaki firmaların tedarikçilerinin kartel-düzenlemeleri karşısında verdikleri tepkiler incelenerek, yönelmiş oldukları birleşme/devralma kararlarının verimlilik üzerindeki olumlu ve pazar gücü üzerindeki olumsuz etkileri analiz edilmiştir. Bu analizde Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

girdi-çıkıtı tabloları kullanılarak ve birleşen tedarikçilerin muhtemel alt pazar firmalarının, birleşme sonrası hisse senetlerine gelen tepkiler karşılaştırılarak birleşmenin etkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Sonuçlar alt pazardaki firmaların hisse senetlerinin, tedarikçilerinin birleşme kararlarından olumsuz etkilendiğini göstermektedir. Diğer bir deyişle, pişmanlık yasasından etkilenip birleşme teşebbüsünde bulunan tedarikçilerin potansiyel müşterilerinin hisse senedi değerlerinde birleşmenin gerçekleşmesi halinde düşüş beklenmektedir.

Erişim:

<https://doi.org/10.1111/1756-2171.12299>

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.